

Afd. Landmacht
Sectie 1 no. 1697a.

VERKLARING VAN DEN OPPEBEVELHEBBER
VAN LAND- EN ZEEMACHT.

Naar aanleiding van de mededeeling in Duitse couranten betreffende een door mij dd. 23 Maart 1940 opgesteld memorandum aan den Nederlandsche Gezant te Brussel, deel ik het volgende mede:

1. Inderdaad heb ik een dergelijk memorandum doen opstellen en wel voor H.M. Gezanten te Brussel, Parijs en Londen.
2. Deze stukken waren opgesteld op 23 Maart 1940.
3. ZIJ WAREN ECHTER GESLOTEN IN EEN GEZEGLDE ENVELOPPE, WELKE PAS MOCHT WORDEN GEOPEND NA ONTVANGST VAN EEN MEDEDEELING VAN DEN MINISTER VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN, DAT NEDERLAND IN OORLOG WAS MET DUITSCHLAND. Voór het tijdstip van openen van de gezegele enveloppe kon de Gezant uiteraard niet aan den inhoud van het memorandum gevolg geven.
4. Noch door de Nederlandsche Gezanten, noch door vertegenwoordigers van den opperbevelhebber zijn, voordat Nederland door Duitschland werd overvallen besprekingen gevoerd met Belgische, Fransche of Engelsche Regeeringen, of met de Generale staven dier Rijken.
5. Het was echter de plicht van den Opperbevelhebber om de samenwerking met eventueele bondgenooten, - IN GEVAL VAN UITGEBROKEN KRIJG - echter alleen intern, in Nederlandsche kring voor te bereiden. In de memoranda voor de belligerente mogendheden waren dan ook nader uitgewerkt de verzoeken om hulp, welke wij voor afweer van een aanval zouden behoeven. Dit beroep om hulp is nimmer geloofchend (zie mededeeling Nederlandsche Legatie Het Vaderland van 10/5). Deze hulp is echter eerst gevraagd na het uitbreken van den krijg.
6. Voor de verzekering van de goede samenwerking met eventueele bondgenooten waren vertegenwoordigers aanwezig, die onmiddellijk na het uitbreken van den oorlog zouden vertrekken.
7. Als vertegenwoordigers bij het Belgische opperbevel was aanwezig en is te plus minus 10 uur, DUS NA UITGEBROKEN OORLOG, naar Brussel vertrokken de generaal-majoor G.B. Noothoven van Goe. Voor dien datum heeft deze generaal-majoor geen enkel contact, noch te Brussel noch elders gehad met de Belgische Regeering of de Belgische Legeleiding.
8. Het beste bewijs voor de volkomen correctheid van de houding van den Opperbevelhebber is wel, dat hij ook was aangewezen om het NEDERLANDSCHE OPPEBEVEL TE VERTEGENWOORDIGEN BIJ DE DUITSCHE LEGERLEIDING IMIEN ONZE NEUTRALITEIT DOOR DE GEALLIEERDEN ZOU LIJN GESCHONDEN.

De Generaal
Oppebevelhebber van Land- en Zeemacht.
w.g. H.G.Winkelman.

Na het bekend worden van deze verklaring zijn de origineele door Generaal Winkelman onderteekende exemplaren vernietigd, zoodat nog slechts enkele origineele exemplaren in omloop zijn.

VERSPREIDING VAN DEZE VERKLARING IS ZEER GEWENSCHT, doch de grootst mogelijke voorzichtigheid is daarbij natuurlijk geboden.

Oppebevelhebber van Land - en Zeemacht.

A.H.K. 27 Juni 1940.

Onderwerp: Rede van den Rijkscommissaris Dr. Seys Incart.

Ter gelegenheid van zijn bezoek aan Rotterdam heeft de Rijkscommissaris Dr. Seys Incart een rede gehouden, waarin hij blijkens de in de pers verschenen verslagen o.m. heeft medegedeeld, dat de vernietiging van een deel van Rotterdam aan onze schuld zou zijn te wijten. De Rijkscommissaris voegde er aan toe, dat dit niet bedoeld was als een verwijt aan de Nederlandsche bevelhebbers, omdat tengevolge van de afwezigheid van de leiding de besluitvaardigheid van de bevelhebbers zou zijn geremd.

Deze voorstelling van falen is in strijd met de feiten, zooals deze zich in werkelijkheid hebben voorgedaan, zoodat ik mij genoodzaakt heb gezien bij Dr. SEYS INCART een protest tegen zijn rede in te dienen. Daarbij heb ik den autoriteit medegedeeld, dat het feit, dat de Regeering zich-te-recht in veiligheid had gesteld van geen nadeeligen invloed is geweest op de Nederlandsche Bevelvoerders en dat mij van mindere besluitvaardigheid van de bevelvoerders te Rotterdam niet is gebleken. Voorts heb ik gezegd, dat het

niet onze schuld is geweest, dat Rotterdam werd gebombardeerd. Daar het U ongetwijfeld belang zal inboezemen hoe de ware toedracht ten deze is geweest, geef ik U hieronder de bijzonderheden, waarmede ik mijn protest heb gestaafd. Op 14 Mei te 10.30 ontving de commandant te Rotterdam, kolonel Scharroo, een schriftelijk stuk, behelzende een ultimatum om de verdediging onmiddellijk te staken, daar anders de scherpste maatregelen tegen de stad zouden worden genomen. De tijdsduur van dit ultimatum bedroeg 2 uren. Het antwoord moest dus uiterlijk om 12.30 zijn ingekomen. Daar de brief niet ondertekend was en dus de mogelijkheid van mystificatie niet uitgesloten was, heb ik per omgaande schriftelijk doen weten, dat een dergelijk voorstel alleen dan in overweging genomen kon worden, indien het behoorlijk gewaarmerkt en door een bevoegden commandant zou zijn ondertekend. Dit antwoord was om 12.15 dus een kwartier voor het verstrijken van den termijn, te bestemder plaatse. Noordereiland nabij Koningsbrug - aangekomen. De Nederlandsche kapitein Bakker heeft daar echter met een Duitsche overste von CHOLITZ, tot 12.35 moeten wachten op de aankomst van Duitsche generaals. Om 13.20 is aan kapitein Bakker een nieuw, thans behoorlijk ondertekend ultimatum met een geldigheidsduur van 3 uren, overhandigd. Hiermede is genoemde kapitein in gezelschap van 2 Duitsche officieren naar den Nederlandschen commandant teruggekeerd. Intusschen was om 13.22 bij de nadering van een Duitsch vliegtuigeskader op last van den Duitschen luitenant-generaal SCHLIDT een roode seimpatroon afgeschoten (volgens Duitsche verklaring als teeken, dat het bombardement niet moest worden uitgevoerd) en om 13.25 werd dit bij het zuidelijk bruggehoofd van de Willemsbrug in opdracht van een der beiden officieren, die kapitein Bakker vergezelden, herhaald. Desniettegenstaande is het bombardement van 13.30 toch begonnen. Uit het voorenstaande blijkt, dat indien de Duitschers het voornemen hebben gehad, het bombardement niet te doen doorgaan, de hunnerzijds daartoe getroffen regeling gefaald heeft en dat de aan Rotterdam toegebrachte schade in geen geval te wijten is aan mindere besluitvaardigheid van Nederlandsche zijde. Daar het mij niet mogelijk is deze weerslegging door middel van de pers bekend te stellen, heb ik gemeend langs dezen schriftelijken weg de Nederlandsche weermacht te moeten bevrijden van den ten onrechte op haar geworpen blaam, dat zij de oorzaak van Rotterdams noodlot zou zijn geweest.

de Generaal OPPERSVEELHESBER
van LAND- EN ZEEMACHT,

w. j. H.G.Winkelman.

Deze brief spreekt voor zichzelf en maakt derhalve commentaar overbodig. Gelieve dit schrijven te vermenigvuldigen en voor verdere verspreiding zorg te dragen. Er wordt op U gerekend. STERKTE!!